

Experti v Montrealu: Ozonová vrstva se obnovuje, teď musíme řešit klimatickou krizi

4.11.2022 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Před 35 lety vznikla dosud nejúspěšnější smlouva na ochranu životního prostředí - Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, ke kterému se připojilo 197 zemí světa. Na zasedání smluvních stran v Montrealu od 31. října do 4. listopadu tak vznikla příležitost k diskusi na vysoké úrovni o tom, co se smluvním stranám povedlo a jak musíme pokračovat, aby byl život na Zemi bezpečnější.

Během panelové diskuse, která upozornila na úzkou provázanost ochrany ozonové vrstvy s ochranou klimatu, vystoupil i náměstek ministra životního prostředí pro ochranu klimatu Jan Dusík. Zdůraznil, že je naprosto nezbytné co nejvíce používat alternativy postupně vyřazovaných látek poškozujících ozonovou vrstvu a fluorovaných skleníkových plynů, které mají minimální dopad na klima a nepřispívají k dalšímu oteplování planety.

„Nejnovější data potvrzují, že se ozonová vrstva nadále úspěšně obnovuje; nyní je třeba, aby Montrealský protokol a jeho Kigalský dodatek svými nástroji a účinným systémem mezinárodní spolupráce, za přispění soukromého sektoru, pomohly i k řešení klimatické krize,“ řekl náměstek Dusík.

Z pohledu Evropské unie i České republiky je potřeba, aby se co nejvíce států rychle připojilo ke Kigalskému dodatku Montrealského protokolu, který stanovuje jasná pravidla pro vyloučení látek HFC, tedy částečně fluorovaných skleníkových plynů, které se široce využívají jako náhrada freonů například v ledničkách nebo klimatizacích. Plnění dodatku předejde zvýšení teploty klimatického systému Země o 0,5 °C do roku 2100.

Omezení pro látky HFC zavedla Česká republika i EU už v roce 2006 prostřednictvím systému přidělování kvót a zákazu specifických použití. ČR dlouhodobě předává své zkušenosti v této oblasti dalším státům východní Evropy, Balkánu a střední Asie.

Snahou zasedání v Montrealu bylo i posílit další kroky na vyloučení výroby a spotřeby tzv. regulovaných látek, které poškozují ozonovou vrstvu a zároveň mají významný vliv na globální oteplování. Jde o téměř 100 druhů látek, mezi nejvíce nebezpečné patří halony, tetrachlormetan, metylbromid, chlorfluoruhlovodíky a hydrochlorfluoruhlovodíky. Tyto látky pronikají do vyšších vrstev atmosféry, kde zeslabují ozonovou vrstvu. Ta chrání život na Zemi před škodlivým UV zářením.

Montrealská debata se také točila kolem opatření na národní úrovni v jednotlivých státech jako je zavádění environmentálně šetrných náhrad, ale také zlepšení monitoringu používání regulovaných látek, kontrola jejich dovozu a vývozu s cílem předejít nelegálním přepravám a dovozu zastaralých zařízení obsahujících tyto látky, typicky klimatizací nebo chladících spotřebičů, do rozvojových zemí.

Montrealská debata se také točila kolem opatření na národní úrovni v jednotlivých státech jako je zavádění environmentálně šetrných náhrad, ale také zlepšení monitoringu používání regulovaných látek, kontrola jejich dovozu a vývozu s cílem předejít nelegálním přepravám a dovozu zastaralých zařízení obsahujících tyto látky, typicky klimatizací nebo chladících spotřebičů, do rozvojových zemí.

https://www.mzp.cz/cz/news_20221104-Experti-v-Montrealu-Ozonova-vrstva-se-obnovuje-ted-musime

[-resit-klimatickou-krizi](#)